

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Книжкова графіка»**

**Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.**

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Книжкова графіка
Викладач (-і)	Тетяна Степанівна Гімон
Контактний телефон Викладача	+380509805015
E-mail викладача	tetiana.himon@pnu.edu.ua
Формат освітнього компоненту	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити ЄКТС, 90 годин (бсеместр)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Книжкова графіка — один з видів графічного мистецтва. Сюди відносяться, зокрема, книжкові ілюстрації, віньєтки, заставки, літери, обкладинки, суперобкладинки тощо. З рукописною книгою з давніх-давен і середніх століть багато в чому пов'язана історія малюнка, а з друкованою книгою — розвиток гравюри та літографії. У стародавньому світі з'явився шрифт, що також відноситься до графіки, оскільки сама по собі літера є графічним знаком.</p> <p>У сучасній видавничій справі впроваджується комп'ютерна графіка, яку використовують, зокрема, у книжках [6.]</p> <p>Вивчення освітнього компоненту «Книжкова графіка» спрямоване на формування у студентів розуміння класичного творення книг, створення дизайнерського підходу до відображенні реалістичного світу графічними засобами, розуміння творення книги у різних жанрах графічного мистецтва. Прояв новітніх технологій у творенні ілюстрацій до книги. А, саме пошук творчого індивідуального підходу до бачення в сучасних умовах книги, як одного з головних різновидів освіти школярів. Вміння розуміти специфіку графічної мови, що органічно пов'язана з поняттям площини, її художньою пластичною організацією, а також знайти практичне застосування в подальшій професійній діяльності. Так, як кафедра представляє освітню програму Середня освіта «Образотворче мистецтво» Спеціальність 014 «Середня освіта» Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво» Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, тому і освітній компонент спрямований відповідно до компетентностей, а також в розрахунку навчання в шостому семестрі (4курс, 2семестр). Це дає можливість підсумувати рівень знань, умінь та навичок відповідно до освітньої програми, та надати можливість студенту створити особистісний підхід до майбутнього педагогічного творення уроків образотворчого мистецтва, а також гурткових занять.</p> <p>Отже, освітній компонент «Книжкова графіка» дозволяє студентам проявити професійні педагогічні компетентності у створення ілюстративного матеріалу до уроку в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Це прояв професійного підходу майбутнього вчителя.</p>	

Основними завданнями є уміння використовувати різноманітність палітри виразних засобів, прийомів та способів відтворення художньої форми; отримання навичок роботи з різними графічними матеріалами та інструментами; створення художнього образу і різних композицій у книжковій графіці у різних манерах та техніках; формування творчої індивідуальності студента; виховання в студентів бажання експериментувати з різними техніками та матеріалами, прагнення ними творчого пошуку.

Зміст освітнього компоненту «Книжкова графіка» ознайомити студентів з історичним формуванням книги за допомогою графічних засобів та методів, а також відповідно до сучасних педагогічних вимог підготувати підґрунтя майбутнього вчителя до оволодіння особистісною характерністю ілюстративної подачі на уроках образотворчого мистецтва та гурткових заняттях на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері образотворчого мистецтва, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою викладання освітнього компоненту «Книжкова графіка» є надання комплексу знань, умінь та навичок в галузі художньо-прикладної графіки, оволодіння професійною майстерністю і умінням використовувати її в своїй подальшій творчій діяльності

Цілями вивчення матеріалу даного компонента є:

- засвоєння практичних основ з освітнього компоненту «Книжкова графіка»
- розвинути у студентів вміння аналізувати мету уроку з образотворчого мистецтва та з гурткових занять для подальшої подачі ілюстративного матеріалу школяру
- вміти створити графічну подачу для виразності теми
- розуміти вплив ілюстративного зображення на образне дитяче сприйняття
- висловлювати власні судження щодо формування дитячої книги;
- використовувати різні друковані джерела інформації у навчально-пізнавальній діяльності
- створити ілюстративні матеріали для виразної професійної подачі тематики з образотворчих, декоративно-прикладних занять та занять з основ дизайну для подальшого оформлення дитячого навчального підручника, та, чи або дитячої книги відносно мети створення.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі образотворчої та освітньої діяльності, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу, а також поглибленого рівня знань та умінь інноваційного характеру.

Загальні компетентності.

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

Фахова компетентність

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 7. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Знання та розуміння

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 5. Володіння практичними способами пошуку, аналізу та оброблення наукової освітньої та мистецької інформації з використанням сучасних ІКТ.

Застосування знань та розумінь

ПРН 7. володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 9. розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

Формування суджень

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Книжкова графіка - вид візуальної комунікації. Передача художніх образів автора твору через візуальні форми.	2		8
Тема 2. Історія існування книги та її значні зміни: шлях від формального прикрашення книжкового листа до самостійної художньої одиниці.	2		8
Тема 3. Ілюстрації, як образність пізнання світу в шкільній освіті.	2		8
Тема 4. Вибір теми творення ілюстративного матеріалу до відповідної мети уроку . Ескізування. Підбір графічних засобів.		6	9
Тема 5. Створення ілюстративного матеріалу.		12	18
Тема 6. Використання новітніх технологій. Робота у растрових та векторних зображень.		6	9

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100.
Вимоги до письмових робіт	Реферат 5 балів Екзамен 16 балів
Практичні заняття	Практичні заняття – 35 балів Кафедральний огляд -10балів Самостійна робота /індивідуальне/творче завдання- 20балів Презентація свого проекту , як самостійна робота – 14 балів

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 70 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002. 190 с.
2. Резніченко М. І. Художня графіка. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
3. Хмельовський О. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник . Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. 160 с.
4. Шевченко В. Я. Композиція плаката. Харків: Колорит, 2007. 134 с.

Додаткова література

1. Куленко М. Графіка шрифту. Київ: вид-во КНУБА, 2004. 192 с.
2. Куленко М. Авторська накладна графіка. Київ: вид-во КНУБА, 2001. 124 с
3. . 4. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття. Київ: Грані-Т, 2007. 168 с.

4. Лесняк В. Акцидентний шрифт. Харків: Колорит, 2004. 140 с.
5. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати. Київ: Країна мрій, 2002. 124 с. Електронні ресурси: Види графіки. Режим доступу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?refera=46461> Книжкова графіка. Режим доступу: <http://www.slideboom.com/presentations/137093/26> Техніки графіки. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/15817680> Плакат. – Режим доступу: <http://www.ukr-print.net/article/702.htm> Т. Шевченко-офортист. Режим доступу: <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=>
6. https://uk.wikipedia.org/wiki/Книжкова_графіка

Викладач: Гімон Тетяна Степанівна,

Старший викладач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну